

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Hansel Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä siten, että yhtiön tehtäviä ajantasaistetaan. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi uusi säännös hankintatiedon käsittelyyn liittyvästä tietojensaanti- ja käsittelyoikeudesta.

Yhtiön asiakaspiiriin ehdotetaan lisättäväksi maakunnat ja maakuntien hankintayksiköt, jotta ne voisivat käyttää yhtiön palveluja. Lakimuutos liittyy tältä osin valmisteilla olevaan maakuntauudistukseen ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2018 alusta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö.....	4
2.3 Nykytilan arviointi.....	5
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	6
5 ASIAN VALMISTELU.....	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	8
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	8
2 VOIMAANTULO.....	11
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	11
LAKIEHDOTUS.....	12
Hansel Oy –nimistä osakeyhtiötä koskevan lain muuttamisesta.....	12
LIITE.....	14
RINNAKKAISTEKSTI.....	14
Hansel Oy –nimistä osakeyhtiötä koskevan lain muuttamisesta.....	14

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Laki Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä (1096/2008) tuli voimaan 1.1.2009. Hansel Oy on toiminut lain tarkoittamalla tavalla valtion yhteishankintayksikkönä ja kilpailuttanut asiakkailleen sellaisia tavara- ja palveluhankintoja, joita valtionhallinnossa käytetään laajasti. Hanselin tehtäviin on kuulunut myös asiakkaiden omien hankintojen kilpailuttaminen sekä hankintoihin liittyvät asiantuntijatehtävät. Lain voimaantulon jälkeen yhtiön tehtävät ovat kehittyneet muun muassa valtion hankintatoimen digitalisointiohjelman myötä, minkä vuoksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi joitakin yhtiön tehtäviin liittyviä täsmennyksiä.

Hallitusohjelman mukaisen alueuudistuksen yhteydessä hallitus linjasi maakuntien yhteishankintojen osalta siten, että maakunnille ei perusteta valtakunnallista yhteishankintojen palvelukeskusta. Hallituksen linjausten mukaan maakuntien on kuitenkin kehitettävä vahvasti hankintayhteistyötä hankintaosaamisen vahvistamisen ja hankintatoimessa merkittävien volyymi- ja erikoistumisetujen saamiseksi. Hankintatoimella saavutettavat kustannussäästöt ovat merkittävät. Maakuntien hankintatoimen tukemiseksi hallituksen reformiministeriryhmä linjasi 21.12.2016, että maakuntien oikeudesta käyttää valtion yhteishankintayksikköä säädetään erikseen.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetussa laissa säädetään Hansel Oy:n asemasta, tehtävistä ja asiakkaista. Hanselin asiakkaita ovat talousarviotalouden piiriin kuuluvien virastojen, laitosten ja muiden hankintayksiköiden lisäksi sellaiset hankintayksiköt, joita valtio rahoittaa tai joihin valtio käyttää nimitysvaltaa lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Tällaisia hankintayksiköitä ovat muun muassa yliopistot ja korkeakoulut sekä Yleisradio Oy ja Veikkaus Oy.

Hanselin tavoitteena on julkisten varojen käytön tehostaminen sekä tuottavuuden lisääminen hankintatoimessa. Hanselin tehtävänä on tuottaa yhteishankintatoimintoja ja hankintojen tukitoimintoja, ylläpitää hankintasopimuksia ja tuottaa hankintatoimeen liittyviä asiantuntija- ja kehittämispalveluja. Hansel kilpailuttaa yhteishankintoja pääsääntöisesti puitejärjestelyin. Valtion talousarviolain 22 a §:ssä säädetään valtion talousarviotalouden piirissä olevien virastojen ja laitosten hankinnoista ja velvollisuudesta toteuttaa hankintansa yhteishankintasopimuksia käyttäen. Yhteishankintojen lisäksi Hansel kilpailuttaa asiakkaidensa puolesta hankintasopimuksia ja tuottaa hankintoihin liittyvää teknistä infrastruktuuria, kuten kilpailutusjärjestelmäpalvelua. Hansel ylläpitää hankintasopimuksia ja tarjoaa asiakkailleen myös hankintasopimusten sopimuskauden aikaista asiantuntijatukea.

Hansel tarjoaa asiakkailleen myös hankintatoimen kehittämiseen liittyviä palveluja, joiden tarkoituksena on parantaa hankintojen ohjausta ja johtamista sekä hankintojen suunnitelmallisuutta ja seurantaa. Tätä tarkoitusta varten valtiovarainministeriö on antanut Hanselille valtion hankintatoimen digitalisointiohjelmassa tehtäväksi valtion talousarviotalouden piiriin kuuluvien asiakkaiden hankintatiedon kokoamisen ja analysoinnin. Tietoja käytetään hankintatoimen kehittämisessä ja hankintojen suunnittelun apuna. Tarkoituksena on avata valtion hankintatietoa myös yleisölle. Toimintatapojen ministeriryhmä linjasi asiasta 16.1.2017.

Maakuntien hankintayksiköt tulevat olemaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaisia hankintayksiköitä, joiden on kilpailutettava hankintansa hankintalainsäädännön mukaisesti.

Hankintalaissa on säännökset yhteishankintoihin liittyvistä määritelmistä, yhteishankintayksikön toiminnasta sekä oikeudesta käyttää yhteishankintayksikön kilpailuttamia hankintasopimuksia, puitejärjestelyjä ja dynaamisia hankintajärjestelmiä. Hankintalain yhteishankintayksikön määritelmä edellyttää sitä, että yhteishankintayksikön toiminta kohdistuu sen omistajiin taikka sellaisiin hankintayksiköihin, joiden oikeudesta käyttää yhteishankintayksikköä on erikseen säädetty.

Maakuntien asemasta ja tehtävistä ehdotetaan säädettäväksi vireillä olevassa sote- ja maakuntalakiuudistuksessa. Lakiluonnoksen mukaan maakunta on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Maakuntia on manner-Suomessa 18. Maakunnat perustetaan lakien voimaantullessa 1.7.2017. Sosiaali- ja terveydenhuolto ja muut maakunnan tehtävät siirtyvät niille 1.1.2019. Maakunnille siirtyy tehtäviä ELY-keskuksista, TE-toimistoista, aluehallintovirastoista, maakuntien liitoista ja muista kuntayhtymistä sekä kunnista. Maakuntien tehtäviin kuuluu muun muassa sosiaali- ja terveydenhuolto, pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen sekä liikennejärjestelmäsuunnittelu ja alueellinen tienpito. Maakuntauudistusta koskevassa lainsäädäntöesityksessä ehdotetaan lisäksi perustettavaksi valtakunnallisia palvelukeskuksia, joihin kootaan maakuntien tarvitsemia tukipalveluita. Tarkoituksena on, että palvelukeskukset ovat maakuntien yhteisesti omistamia osakeyhtiöitä, joissa valtiolla voi olla osakkuutta. Maakunnilla on lisäksi liikelaitoksia, jotka vastaavat maakunnan palvelujen tuottamisesta. Maakunnat, valtakunnalliset palvelukeskukset, maakuntien liikelaitokset sekä muut maakuntien määräysvallassa olevat yksiköt ovat hankintalain tarkoittamia hankintayksiköitä, jos niillä on yleisen edun mukainen tarkoitus ilman teollista tai kaupallista luonnetta ja ne ovat maakuntien tai muiden hankintayksiköiden määräysvallassa hankintalain tarkoittamalla tavalla. Hankintayksiköiden on kilpailutettava hankintansa hankintalain mukaisesti. Maakuntien yhteishankintojen toteuttamisesta ei ole tarkoitus maakuntalakiuudistuksen yhteydessä säätää erikseen.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Useiden eurooppalaisten yhteishankintayksiköiden toiminta kohdistuu valtion keskushallintoviranomaisten lisäksi myös aluehallintoviranomaisiin sekä kuntiin. Tanskan yhteishankintayksikkö SKI:n asiakkaita ovat valtion keskushallinto- ja paikallishallintoviranomaisten lisäksi kunnat sekä julkisomisteiset yhtiöt. Itävallan yhteishankintayksikkö Bundesbeschaffung GmbH (BBG) asiakkaita ovat keskushallinnon ja osavaltioiden hankintayksiköiden lisäksi yliopistot, maakunnat, kaupungit ja kunnat. Italian yhteishankintayksikkö Consipin asiakkaita ovat keskus-, alue- ja paikallishallintoviranomaiset. Islannin yhteishankintayksikkö Ríkiskaupin asiakkaita ovat valtion ja kuntien viranomaiset. Ruotsissa valtion hankinnoissa yhteishankintayksikkönä toimii Statskontoret ja kuntien yhteishankintayksikkönä SKL Kommentus.

Eurooppalaisten yhteishankintayksiköiden toiminnan ytimenä on yhteishankintojen tekeminen yhteishankintayksikön asiakaspiirille. Useille yhteishankintayksiköille on tämän lisäksi säädetty tai määrätty muitakin hankintatoimeen liittyviä tehtäviä. Esimerkiksi Italian yhteishankintayksikkö Consipin tehtäväksi on yhteishankintojen tekemisen lisäksi säädetty julkisten varojen tehostamiseen (rationalization on public spending) liittyvän ohjelman toimeenpano. Islannin yhteishankintayksikön tehtävänä on hankintojen tekemisen lisäksi koordinoida asiakkaidensa hankintoja. Useat eri maissa toimivat yhteishankintayksiköt ylläpitävät hankintojen tekemiseen tarkoitettuja sähköisiä palveluja, kuten kilpailutusjärjestelmiä. Tanskan yhteishan-

kintayksikkö SKI on koonnut ja analysoinut kokeiluluontoisesti kuntien hankintatietoa. Kokeilu on ollut onnistunut ja sen jatkoa harkitaan parhaillaan.

2.3 Nykytilan arviointi

Valtionhallinnossa nykyinen toimintamalli, jossa valtion yhteishankinnoista on vastannut Hansel Oy, on toiminut hyvin ja vastannut sille asetettuihin tavoitteisiin. Yhteishankittavien tuotteiden ja palveluiden määrä on kasvanut vuosittain noin 140 miljoonasta eurosta (2007) noin 775 miljoonaan euroon (2016). Lisääntyneiden yhteishankintojen avulla valtio on kyennyt vähentämään päällekkäisten kilpailutusten aiheuttamaa työtä sekä saavuttanut myös merkittäviä hintaetuja ostovolyymeja kokoamalla. Toimintamallia valtiolla voidaan edelleen tehostaa analysoimalla tietojärjestelmiin kertyvää hankinta- ja suunnittelutietoa.

Yhteishankintojen lisäksi Hansel Oy on tarjonnut asiakkailleen hankintoihin liittyviä asiantuntijapalveluja, joiden merkitys on ollut vuosittain kasvussa ja virastot ovat olleet pääosin tyytyväisiä tarjontaan.

Hankintaosaamisen merkitys on viime vuosina korostunut ja tätä painotettiin myös hankintalakiuudistuksen yhteydessä. Hankintojen digitalisointi ja hankinta- ja tilausprosessin automatisointiin ja yhteisiin alustoihin tähtäävä kehittämistyö valtiohallinnossa vaatii asiantuntija-, projekti- ja tietotyötä, jota yhteishankintayksikkö pystyy tuottamaan asiakaskunnalleen. Osaamisenäkökulmasta yhteishankintayksiköt ovat palvelukeskuksia, joihin hankintojen yleistä ja erityistä osaamista on koottu. Osaamisen näkökulmasta onkin keskeistä, että suoraan yhteishankintoihin ja niihin liittyvien neuvontatehtävien lisäksi Hansel Oy on asiantuntijoidensa kautta voinut osallistua myös valtion hankintatoimen kehittämiseen. Tämän tyyppiselle toiminnalle on nähtävissä yhä lisääntyvää kysyntää koko julkishallinnossa.

Maakuntauudistus on parhaillaan valmistella, joten maakuntien toimintaa tai niiden hankintatoimen järjestämistä ei vielä voida arvioida. On kuitenkin selvää, että hankintatoimen kehittäminen ja yhteishankintatoimen järjestäminen vievät aikaa ja kyse on ennemminkin vuosien kuin kuukausien työstä.

Maakuntien yhteishankintojen toteuttamisesta ei ole tarkoitus maakuntalakiuudistuksen yhteydessä säätää erikseen. Maakuntien hankintayksiköiden on kuitenkin kilpailutettava hankintansa hankintalain mukaisesti. Maakunnat päättäisivät hankintatoimensa järjestämisestä itse. Maakunnilla on mahdollisuus käyttää erilaisia hankintalain mukaisia yhteistyöjärjestelyjä. Valtion toimiessa maakuntien rahoittajana on perusteltua tukea maakuntien hankintatoimea vuosien myötä valtion yhteishankintayksikköön kertyneellä hankintaosaamisella ja hankintaa tukevilla palveluratkaisuilla. Valtion yhteishankintayksikön käytön mahdollistamisen maakunnille heti niiden toimintojen käynnistyttyä edesauttaisi maakuntauudistukselle asetettujen säästötavoitteiden saavuttamista.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan Hansel Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamista siten, että maakunnat, maakuntien valtakunnalliset palvelukeskukset, maakuntien liikelaitokset ja muut maakuntien määräysvallassa olevat hankintayksiköt voisivat olla Hansel Oy:n asiakkaita.

Lakiehdotuksessa esitetään täsmennyksiä Hanselin tehtäviin. Hansel tuottaisi hankintatiedon käsittelyyn ja analysointiin sekä niihin liittyviin teknisiin ratkaisuihin liittyviä palveluja. Palvelut parantavat hankintayksiköiden mahdollisuuksia kehittää hankintojensa organisoimista.

johtamista ja suunnittelua. Hankintojen aiempaa parempi suunnittelu puolestaan vähentää hallinnollisia kustannuksia ja tehostaa julkisten varojen käyttöä. Hansel tarjoaisi hankintatiedon käsittely- ja analysointipalvelua olemassa olevien asiakkaidensa lisäksi myös maakunnille, jotka voivat halutessaan hyödyntää palvelua. Hansel tarjoaisi asiakkailleen myös hankintatoimen suunnitteluun liittyviä tukipalveluja. Valtion hankintatietoa käyttävän tietopalvelun toteuttamiseksi lakiin lisättäisiin myös säännös yhtiön tietojensaantioikeudesta valtion virastojen ja laitosten sekä maakuntien ja eräiden muiden yhtiön asiakkaiden hankintoja koskeviin välttämättömiin tietoihin.

Lakiehdotuksessa esitetään lisäksi Hanselille mahdollisuus osallistua hankintalain 22 §:n tarkoittamaan kansainvälisten yhteishankintojen toteuttamiseen. Jos tällaisten yhteishankintojen kohteena ovat esimerkiksi globaalien toimittajien tarjoamat tavarat tai palvelut, yhteistyöllä voitaisiin parantaa Hansel Oy:n asiakkaiden hankintaehtoja (esimerkiksi lisenssihankinnat). Yhteistyön kohteena voisi olla myös vastuullisuusnäkökohtiin liittyvät yhteistyö ja yhteiset hankinnat, kuten vastuullisuusauditointia ja muita palveluita koskevat palveluhankinnat. Yhteistyö mahdollistaa myös osaamisen kehittämistä ja hyvien käytäntöjen omaksumista esimerkiksi muiden jäsenvaltioiden yhteistyöhön osallistuvilta hankintayksiköiltä.

4 Esityksen vaikutukset

Maakuntien hankintayksiköiden lisäämisellä Hanselin asiakkaiksi voitaisiin saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä, parantaa hankintojen laatua sekä vähentää hankintojen toteuttamiseen liittyviä hallinnollisia kustannuksia. Olemassa olevan ja toimintansa vakiinnuttaneen yhteishankintayksikön palvelujen avaamisella maakunta-asiakkaille vältetään uusien yksiköiden perustamiseen liittyviltä kustannuksilta, päällekkäisten yhteishankintatoimintojen sekä kilpailutuksiin ja sopimushallintaan liittyvien tietojärjestelmien rakentamiselta.

Maakuntien hallinnollisten tavaroiden ja palveluiden yhteishankintapotentiaaliksi on arvioitu noin 1,4 miljardia euroa vuodessa. Maakunnilla on hallituksen linjausten mukaisesti oikeus järjestää hankintatoimensa haluamallaan tavalla. Siten maakunnat voivat kilpailuttaa hankintansa itse taikka hyödyntää yhteishankintamahdollisuuksia. Tutkimusten mukaan yhteishankinnoilla voidaan saavuttaa merkittäviä taloudellisia säästöjä, jotka liittyvät hallinnollisiin kustannuksiin sekä volyymin kokoamisella saavutettavaan hintaetuihin sekä parempiin sopimusetuihin. Helsingin kauppakorkeakoulun toteuttaman tutkimuksen (Karjalainen et al. 2008) mukaan saavutettava taloudellinen säästö on keskimäärin 20–25 prosenttia verrattuna hajautettuun hankintatoimeen. Säästöpotentiaali kuitenkin vaihtelee hankintakategorioittain. Valtionhallinnossa joissakin tuoteryhmissä (esim. tietokoneet) yhteishankinnalla on saavutettu jopa 40 prosentin säästöt.

Maakuntaudistuksen yhteydessä ehdotetaan perustettavaksi valtakunnallisia palvelukeskuksia vastaamaan toimitilahallinnosta, talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä ict-palveluista. Näiden palvelukeskusten hankintavolyymi on merkittävä. Yhteishankintayksikön palvelujen hyödyntämisellä voidaan saavuttaa edellä esitettyjä säästöjä. Tämän lisäksi hankintojen toteuttamisella yhteishankintayksikön kautta tai sen avulla voidaan koordinoida hankintoja ja yhteistä teknistä infrastruktuuria ja palvelutuotantoa.

Maakuntien ottaminen Hansel Oy:n asiakkaiksi aiheuttaa yhtiölle arviolta 1 miljoonan euron kustannukset, jotka johtuvat pääosin asiantuntijoiden rekrytoinnista. Hansel Oy on arvioinut, että em. syystä asiakaskunnan laajentamiseen liittyvät kustannukset voitaisiin kattaa toiminnan tuotoilla vuoden 2019 loppuun mennessä. Hankintalainsäädäntö edellyttää, että kilpailutettavien puitejärjestelyjen käyttöön oikeutetut hankintayksiköt yksilöidään puitejärjestelyn tarjouspyynnössä. Tämä tarkoittaa sitä, että myös maakuntien hankintayksiköt on esitettävä tarjous-

pyynnössä eivätkä ne siten voi liittyä käyttämään jo olemassa olevia aiemmin Hansel Oy:n kilpailuttamia puitejärjestelyjä. Maakuntien hankintayksiköiden ja palvelukeskusten hankintatarpeiden selvittäminen ja kilpailuttaminen vievät usein useita kuukausia, mikä aiheuttaa merkittävän viiveen hankintojen toteuttamiseen Hanselin kilpailuttamilla sopimuksilla.

Hansel Oy ja sen edeltäjät ovat toimineet valtionhallinnon yhteishankintayksikkönä eri organisaatiomuodoissa 1940-luvulta alkaen. Hanseliin on koottu hankintatoimeen liittyvää juridista ja kaupallista osaamista sekä projektihallinnan osaamista ja asiakkuuksien johtamiseen sekä raportointiin liittyvää osaamista. Olemassa olevan, keskitetyksi ylläpidettävän osaamisen hyödyntämisellä arvioidaan saavutettavan tehokkuusetuja verrattuna uusien organisaatioiden perustamiseen. Hankintatoimen keskittämisen on joissakin yhteyksissä esitetty johtavan pienten ja keskisuurten yritysten aseman huonontumiseen. Markkinoiden toimivuus on yksi yhteishankintayksiköiden toimintaa ohjaavista tekijöistä. Sitä voidaan edistää esimerkiksi jakamalla hankintoja pienempiin kokonaisuuksiin, alueellisilla ratkaisulla, ottamalla useampia sopimus-toimittajia sekä muilla hankintaan soveltuvilla keinoilla, joiden tarkoituksena on edistää kilpailua. On kuitenkin huomattava, että yhteishankintojen ytimenä ovat usein sellaiset hankinnat, joissa tarjouskilpailuihin osallistuvat toimittajat toimivat kansallisella taikka globaalilla tasolla (kuten lentomatkustus, lisenssihankinnat, polttoaineet). Esityksellä ei siten arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaan. Hansel Oy:llä on vuoden 2016 lopussa n. 400 toimittajaa, joilla on n. 2 500 alihankkijaa. Puitesopimustoimittajista oli pieniä ja keskisuuria yrityksiä 44 prosenttia vuonna 2015.

5 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Lakiluonnoksesta on pyydetty lausunnot...

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

2 §. Yhtiön tehtävät. Pykälän 2 momenttia koskevaan yhtiön tehtäviä koskevaan luetteloon lisättäisiin hankintoihin liittyvien tietopalvelujen tuottaminen sekä niihin liittyvien teknisten ratkaisujen tarjoaminen. Hankintatiedon käsittely ei ole 1 momentissa tarkoitettua yhteishankintatoimintoa tai hankintojen tukitoimintoa, minkä vuoksi niiden tuottamisesta olisi säädettävä erikseen.

Hankintatiedon käsittelyllä tarkoitettaisiin hankintayksiköiden hankintoihin liittyvien tietojen, kuten laskutus- ja tilaustietojen, toimittaja- ja tuotetietojen, hankintamäärien ja hintojen sekä hankintasuunnitelmien ja hankintailmoitusten tietojen käsittelyä. Näiden tietojen analysoimisen tuloksena saadaan tietoja esimerkiksi hankintayksikön varainkäytöstä, hankintojen sisällöstä, laskujen ja tilausten sekä toimittajien lukumääristä. Tietoja voidaan hyödyntää hankintayksiköiden sekä konsernitason hankintatoimen organisoimisessa ja johtamisessa, hankintojen kategorisoimisessa, suunnittelussa, seurannassa sekä ennustamisessa. Hankintatiedon käsittely on siten välttämätöntä hankintatoimen kehittämiseen liittyvien palvelujen tuottamisessa. Hankintatiedon käsittely ja analysointi toteutetaan hyödyntäen mahdollisimman paljon digitaalisia ratkaisuja kuten tekoälyä ja robotiikkaa.

Yhtiö voisi lisäksi tarjota asiantuntijapalveluja datan hyödyntämisessä hankinnoissa ja hankintojen johtamisessa. Hankintatoimen kehittämisen lisäksi hankintatiedon käsittely on tarpeen hankintasuunnitelmien laatimisessa, tulevien hankintojen ennakoinnissa sekä yhteishankintamahdollisuuksien kartoittamisessa. Tavoitteena hankintatiedon käsittelyllä sekä hankintatoimen kehittämisen palveluilla on parantaa julkisten varojen tehokasta ja suunnitelmallista tietoon perustuvaa käyttöä.

Yhtiö voisi tarjota hankintatietoon liittyviä palveluja kaikille asiakkailleen. Siten nykyisten asiakkaidensa lisäksi palvelua voitaisiin tarjota myös maakunnille ja niiden hankintayksiköille. Lähtökohtana kuitenkin olisi, että maakunnat harkitsevat itsenäisesti tarpeensa hankintatoimen kehittämisen palvelujen käyttöön. Maakunnat ja sen hankintayksiköt joutuvat suunnittelemaan ja rakentamaan hankintatoimensa organisaation ja ohjausmallit ja tarvitsevat tähän hankintatoimen kehittämisen asiantuntijapalveluja. Tarkoituksena on tukea maakuntien hankintatoimen ohjausmallien synnyttämistä, hankintatoimen kehittämistä ja suunnitelmallista hankintatointa. Tarkoituksena ei ole kuitenkaan luoda Hanselille yksinoikeutta hankintatiedon käsittelyyn ja analysointiin, vaan mahdollistaa palvelun käyttöä.

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin myös maininta siitä, että yhtiö voi tarjota asiakkailleen myös hankintasopimuksiin liittyvää asiantuntijapalvelua. Palvelu sisältäisi muun muassa sopimusten laatimista, oikeudellista tulkinta-apua sekä neuvontaa erimielisyystilanteissa. Palvelu liittyy esimerkiksi hankintasopimuksiin, jotka on kilpailutettu asiakkaiden puolesta ja niiden nimissä. Muutoksella selkeytetään nykyistä lainsäädäntöä, jossa ei ole otettu kantaa olemassa oleviin hankintasopimuksiin liittyvään tukeen.

Pykälän 4 momentti olisi uusi. Tarkoituksena on ajanmukaista nykyisen lainsäädännön mukaista yhtiön tehtävää ja poistaa kansallisen lain este kansainvälisiin yhteishankintoihin osallistumiselle. Vuoden 2017 alussa voimaan tulleen hankintalain 22 §:ssä säädetään toisen Euroopan unionin jäsenvaltion yhteishankintayksiköltä tehtävistä hankinnoista sekä jäsenvaltioiden hankintayksiköiden yhteisistä hankinnoista. Uusi säännös perustuu hankintadirektiiviin ja sen tarkoituksena on kannustaa jäsenvaltioiden hankintayksiköitä rajat ylittävään yhteistyöhön sekä tehdä mahdolliseksi toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen yhteishankintayksikön palvelu-

jen käyttäminen. Rajat ylittäviä hankintayksiköiden yhteisiä hankintoja voidaan tehdä monenlaisin oikeudellisin järjestelyin. Hansel-laki edellyttää Hanselin toiminnan kohdistumista laissa määriteltyyn asiakaspiiriin, mikä rajoittaa yhtiön mahdollisuuksia osallistua muiden hankintayksiköiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Pykälässä säädettäisiin siten, että yhtiö voi osallistua hankintalain 22 §:n mukaiseen yhteistyöhön ja toisaalta myös sellaisiin järjestelyihin, joissa poikkeusluonteisesti yhteistyön tuloksen käyttäjinä olisivat myös muut kuin 3 §:n mukaiset hankintayksiköt.

Yhtiön osallistuminen 4 momentin mukaisiin yhteishankintoihin mahdollistaisi rajat ylittäviin hankinta-aloitteisiin osallistumisen, kuten muiden Pohjoismaiden kanssa toteutettavan polttonesteiden hankkimisen jäänmurtajien käyttöön eri maiden satamissa sekä yhteistyössä muiden eurooppalaisten yhteishankintayksiköiden kanssa toteutettavan lisenssihankinnan, jolloin yhteisen neuvotteluvoiman etuna voisi mahdollisuus neuvotella entistä paremmat ehdot globaaleilta toimittajilta. Yhteistyön kohteena voisivat olla myös erilaiset innovatiiviset hankinnat sekä digitalisaatioon liittyviin kehityshankkeisiin osallistuminen. Euroopan komissio on kannustanut jäsenvaltioita ja erityisesti yhteishankintayksiköitä erilaisiin yhteishankkeisiin. Komissio on korostanut rajat ylittävän kaupan lisääntymistä sekä ammattiosaamisen parantamiseen ja uusien toimintatapojen leviämiseen liittyviä tekijöitä.

3 §. Asiakkaat. Pykälän 1 momentin mukaisesti Hanselin asiakaspiiriin lisättäisiin maakunnat, maakuntien liikelaitokset, maakuntien valtakunnalliset palvelukeskukset sekä muut maakuntien hankintayksiköt. Maakunnalla tarkoitettaisiin maakuntalakiehdotuksen 2 §:ssä tarkoitettua julkisoikeudellista yhteisöä. Maakunnan liikelaitoksella tarkoitettaisiin maakuntalakiehdotuksen 52 §:ssä tarkoitettua maakunnan perustamaa liikelaitosta, joka tuottaa maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia palveluja. Maakuntien valtakunnallisilla palvelukeskuksilla tarkoitettaisiin maakuntalakiehdotuksen 118 §:ssä tarkoitettuja palvelukeskusyhtiöitä. Muulla maakunnan hankintayksiköllä tarkoitettaisiin maakuntalain 4 §:ssä tarkoitettuja maakuntakonserniin kuuluvia yhteisöjä, yhtiöitä ja säätiöitä, jotka toimivat julkisista hankinnoista annetun lain mukaisina hankintayksiköinä. Momentin mukaisesti yhtiö voisi siten tarjota 2 §:n mukaisia palveluja nykyisten asiakkaidensa lisäksi maakunnille, maakuntien liikelaitoksille, maakuntien valtakunnallisille palvelukeskuksille ja maakuntakonserneihin kuuluville muille hankintayksiköille. Hankintalain 4 §:n 12-kohdan mukaan yhteishankintayksikön toiminnan tulee kohdistua sen omistaviin hankintayksiköihin taikka sellaisiin hankintayksiköihin, joiden oikeudesta käyttää yhteishankintayksikön toimintoja on erikseen säädetty. Koska maakunnat eivät omista Hansel Oy:n osakkeita, on tarpeen säätää niiden asiakkuuksista.

Pykälän 2 momentin mukaisesti yhtiön asiakas voisi olla myös sellainen julkisoikeudellinen laitos, johon maakunta, maakunnan liikelaitos, maakuntien valtakunnallinen palvelukeskus tai muu maakunnan hankintayksikkö käyttää määräysvaltaa rahoituksen taikka nimittämisoikeuden perusteella. Tällainen julkisoikeudellinen laitos voi olla esimerkiksi maakunnan ja kunnan yhteisesti omistama hankintayksikkö, johon maakunta käyttää määräysvaltaa suuremman omistusoikeuden johdosta tai maakuntalakiehdotuksen 125 §:n tarkoittama valtakunnallisen palvelukeskuksen tytäryhtiö. Hankintalain ja Hansel-lain mukaan yhteishankintayksikön asiakkaita voivat olla vain hankintayksiköt, siten esimerkiksi valinnanvapauden piiriin kuuluvat organisaatiot, jotka eivät ole hankintayksiköitä, eivät myöskään voisi olla yhtiön asiakkaita, vaikka ne muuten täyttäisivät 2 momentin edellytykset.

Maakuntien hankintayksiköillä tarkoitettaisiin myös maakuntien perustamisesta vastaavaa väli aikaishallintoa. Yhtiön asiakkaina voisivat siten toimia myös maakuntien perustamisvaiheen organisaatiot, kuten väliaikaiset valmistelutoimielimet ja niiden jaostot. Maakuntauudistuksessa perustettavien väliaikaisten valmistelutoimielinten on tarkoitus johtaa maakunnan toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa maakunta-

valtuuston toimikauden alkuun asti. Maakuntalakehdotuksen ja siihen liittyvän voimaantulolakehdotuksen mukaan tarkoituksena on, että valmistelutoimielimellä olisi oikeus tehdä maakuntaa sitovia määräaikaista sopimuksia, jotka voivat olla voimassa enintään vuoden 2019 loppuun saakka. Väliaikaishallinto voisi Hansel Oy:n asiakkaana tehdä hankintoja perustettavan maakunnan käyttöön sekä käyttää hankintatoimen asiantuntijapalveluja esimerkiksi maakunnan hankintatoimen organisointi-, johtamis- ja suunnittelumallien luomiseksi.

Maakuntien hankintayksiköillä olisi oikeus käyttää Hanselin kilpailuttamia yhteishankintoja vaihtoehtona omille kilpailutuksille. Toisaalta Hanselilla olisi oikeus suunnitella maakuntien tarpeisiin perustuen tukipalvelujen tuottaminen sekä ne tuote- ja palvelualueet, joista yhteishankintoja toteutetaan.

Hansel toimisi siten nykyisten asiakkaidensa lisäksi myös maakuntien hankintojen ammattimaisena julkisten hankintojen kilpailuttajana ja hankinta-asiantuntijana sekä hankintoja koskevien sopimusten ja toimittajatiedon hallinnoijana. Hansel yhdistäisi maakuntien ja muiden asiakkaidensa hankintavolyymejä kilpailutilanteen huomioivissa kokonaisuuksissa ja edistäisi maakuntien hankintatoimen laadukasta toteuttamista ja varojen tehokasta käyttöä sekä tukisi maakuntia myös vaativien hankintojen suunnittelussa ja kilpailutuksissa. Yhteishankintayksikkö voisi myös toteuttaa hankintoja tehostavia hankintapalveluita, kuten esimerkiksi sopimushallinta, sähköinen huuto- ja verkkokauppa, ja hankintaratkaisuja.

5 §. Tiedonsaantioikeus ja tietojen tuottaminen. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös hankintatiedon käsittelyyn liittyvästä tietojensaanti- ja käsittelyoikeudesta. Säännös on tarpeellinen 2 §:n 2 momentin mukaisen hankintatieto- ja analysointitehtävän toteuttamiseksi. Säännöksen mukaan 3 §:n 1 momentin mukaisten hankintayksiköiden on luovutettava salassapitosäännösten estämättä yhtiölle hankintojen tehokkaan ja taloudellisen toteuttamisen ja tiedon analysoinnin kannalta välttämättömät laskutus-, tilaus- ja toimittajatiedot sekä tiedot hankintamääristä, hinnoista ja suunnitelmista. Tiedot saataisiin pääsääntöisesti automaattisesti erilaisista tietojärjestelmistä, kuten tilaus- ja ostolasku-, matka- ja maksukorttitietojen käsittelyyn tarkoitettuista tietojärjestelmistä. Hankintasuunnitelmia koskevat tiedot asiakkaat lähtökohtaisesti itse antaisivat tietojärjestelmän välityksellä. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole, että yhtiölle luovutetaan tai että se käsittelee henkilötietoja.

Valtiolla ei ole ollut kattavaa ja seikkaperäistä hankintatietojen tietovarantoa ja sitä hyödyntävää tietotuotantoa, vaan tieto on hajautunut ja sitä pitää kerätä useista lähteistä ja järjestelmistä. Käytännössä tiedon tarkkuus on jäänyt valtion keskuskirjanpito tiedon tasoon. Säännös mahdollistaisi yhtenäisen ja kattavan tietovarannon kokoamisen ja tietotuotantopalvelun rakentamisen valtion hankintatoimen ohjauksen ja hankintojen toteuttamisen tueksi. Keskitetty tietopalvelu pystyisi tukemaan kaikkia valtion hankintayksiköitä ja vähentää näin virastojen omaa hallinnollista taakkaa ja erillisjärjestelmien tarpeita. Hansel Oy valtion yhteishankintayksikkönä toimisi luontevana tiedon kokoajana ja tietovarannon ylläpitäjänä ja kehittäjänä.

Pykälään sisältyvän tietojensaantioikeus koskisi hankintojen tehokkaan ja taloudellisen toteuttamisen ja tiedon analysoinnin kannalta välttämättömiä tietoja, kuten tietoja asiakkaiden tekemistä ja suunnittelemissa hankinnoista, laskutuksesta, tilauksista, toimittajista ja tuotteista, hankintamääristä ja hinnoista. Nämä tiedot olisivat välttämättömiä tietopalvelun toteuttamiselle sekä hankintatoimen kehittämiseksi. Pääsääntöisesti tehtyjä hankintoja koskevat tiedot ja tulevia hankintoja koskevien hankintasuunnitelmien tiedot ovat julkisia viranomaisen tietoja, joten niiden luovuttaminen yhtiölle on mahdollista kyseisen viranomaisen suostumuksella. Viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 26 §:n mukaan viranomaisen voi antaa tietoja myös salassa pidettävistä asiakirjoista, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saami-

seen on laissa erikseen nimenomaan säädetty. Tietoihin liittyvistä salassapitoperusteiden osalta sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:ää.

Pykälän 2 momentin mukaan yhtiö voisi tuottaa, luovuttaa ja julkaista hankintatietoa käsittävää tietoaineistoa, jos tietoaineiston luovuttaminen ei vaarantaisi tietojen salassapitoa tai henkilötietojen suojaa. Yhtiö voisi käsitellä tietoa tuottaen siitä erilaisia analyysejä asiakkaidensa varainkäytöstä, hankinnoista, laskujen ja tilausten sekä toimittajien lukumääristä. Analysoituja tietoja voitaisiin luovuttaa esimerkiksi asiakkaille, joiden hankinnoista on kysymys sekä valtiovarainministeriölle, joka vastaa valtion hankintatoimen johtamisesta ja kehittämisestä.

Tietoja voidaan julkaista myös yleisölle avoimena datana. Tietojen käsittelyllä ja julkaisemisella on tarkoitus edistää hankintojen ja julkisten varojen käytön avoimuutta. Valtiovarainministeriö avasi vuoden 2016 syksyllä valtion talousarvioidatan tarkastelua varten tutkibudjettia.fi palvelussa. Useat kaupungit julkaisevat hankintadataansa. Valtion hankintadataa voidaan avata yleisölle esim. valmiiden raporttien ja tietopalvelun muodossa. Tarkoituksena on, että valtion sisäisenä työnä voitaisiin tuottaa ja hyödyntää viranomaisten tietoaineistoja tilanteissa, joissa tietojen antamiseen ei ole suojeltavien intressien kannalta esteitä. Säännös edistäisi siten viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 21 §:ssä esitettyjä tavoitteita tietoaineistojen hyödyntämisestä.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi myös maakuntien ja maakuntien hankintayksiköiden hankintatiedon tiedonsaannista ja tietojen tuottamisesta. Yhtiöön rakennettava tietotuotantopalvelu pystyisi periaatteessa tukemaan maakuntien hankintadatan analysointia. Maakuntien hankintatietojen analysointitarve on nostettu esille sote- ja maakuntauudistusta koskevissa hallituksen kannanotoissa.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Hansel Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan Hansel Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lain (1096/2008) 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1410/2016, ja 3 §:n 1 momentti, sekä *lisätään* 2 §:ään uusi 4 momentti ja lakiin uusi 5 § seuraavasti:

2 §

Yhtiön tehtävät

Yhtiö on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 4 §:n 12 kohdassa, julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 10 §:n 2 momentissa sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 4 §:n 12 kohdassa tarkoitettu yhteishankintayksikkö.

Yhtiön tehtävänä on tuottaa asiakkailleen yhteishankintatoimintoja ja hankintojen tukitoimintoja. Yhtiö ylläpitää hankintasopimuksia ja tuottaa asiakkailleen hankintasopimukseen liittyvää asiantuntijapalvelua. Lisäksi yhtiön tehtävänä on tuottaa asiakkailleen hankintatoimeen liittyviä asiantuntija- ja kehittämisspalveluja sekä hankintatiedon käsittely- ja analysointipalveluja ja näihin liittyviä teknisiä ratkaisuja.

Yhtiö toteuttaa hankintasopimuksia ja puitejärjestelyjä siten kuin valtion talousarviosta annetussa laissa (423/1988) ja sen nojalla erikseen säädetään tai valtiovarainministeriön päätöksellä määrätään.

Yhtiö voisi lisäksi osallistua muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden hankintayksiköiden kanssa toteutettaviin yhteishankintoihin sekä harjoittaa muuta julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 22 §:n mukaista yhteistyötä. Tällaisessa yhteistyössä toteutettavan palvelun asiakkaina voivat tapauskohtaisesti olla muutkin kuin tämän lain 3 §:ssä tarkoitettut hankintayksiköt.

3 §

Asiakkaat

Yhtiön asiakkaita ovat valtionhallinnon virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot. Yhtiön asiakkaita ovat myös eduskunta sekä sen alaisuudessa, valvonnassa ja yhteydessä toimivat yksiköt. Yhtiön asiakkaita ovat lisäksi maakunnat, maakuntien liikelaitokset, maakuntien valtakunnalliset palvelukeskukset ja muut maakuntien hankintayksiköt.

Yhtiön asiakas voi lisäksi olla:

1) julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu julkisoikeudellinen laitos, jos tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö:

b) nimeää sen johdon; taikka

c) nimeää yli puolet sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä;

2) vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 5 §:ssä tarkoitettu hankintayksikkö, joka on Suomen valtion kokonaan omistama;

taikka

3) Suomessa toimiva Euroopan unionin erillisvirasto.

5 §

Tiedonsaantioikeus ja tietojen tuottaminen

Lain 3 §:n 1 momentin mukaisten hankintayksiköiden on luovutettava salassapitosäännösten estämättä yhtiölle hankintojen tehokkaan ja taloudellisen toteuttamisen ja tiedon analysoinnin kannalta välttämättömät laskutus-, tilaus- ja toimittajatiedot sekä tiedot hankintamääristä, hinnoista ja suunnitelmista.

Yhtiö voi tuottaa, luovuttaa ja julkaista hankintatietoa käsittävää tietoaineistoa, jos tietoaineiston luovuttaminen ei sen muodostamisessa käytettyjen hakuperusteiden, tietojen määrän, laadun tai sisällön taikka tietoaineiston käyttötarkoituksen vuoksi ole vastoin sitä, mitä asiakirjan salassapidosta ja henkilötietojen suojasta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

Helsingissä päivänä _____ kuuta 20

Pääministeri

Juha Sipilä

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Laki

Hansel Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan Hansel Oy -nimistä osakeyhtiötä koskevan lain (1096/2008) 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1410/2016, ja 3 §:n 1 momentti, sekä *lisätään* 2 §:ään uusi 4 momentti ja lakiin uusi 5 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Yhtiön tehtävät

Yhtiö on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 4 §:n 12 kohdassa, julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 10 §:n 2 momentissa sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 4 §:n 12 kohdassa tarkoitettu yhteishankintayksikkö.

Yhtiön tehtävänä on tuottaa asiakkailleen yhteishankintatoimintoja ja hankintojen tukitoimintoja. Yhtiö ylläpitää hankintasopimuksia. Lisäksi yhtiön tehtävänä on tuottaa asiakkailleen hankintatoimeen liittyviä asiantuntija- ja kehittämispalveluja.

Yhtiö toteuttaa hankintasopimuksia ja pui-
tejärjestelyjä siten kuin valtion talousarviosta
annetussa laissa (423/1988) ja sen nojalla
erikseen säädetään tai valtiovarainministeriön
päätöksellä määrätään.

Ehdotus

2 §

Yhtiön tehtävät

Yhtiö on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 4 §:n 12 kohdassa, julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 10 §:n 2 momentissa sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 4 §:n 12 kohdassa tarkoitettu yhteishankintayksikkö.

Yhtiön tehtävänä on tuottaa asiakkailleen yhteishankintatoimintoja ja hankintojen tukitoimintoja. Yhtiö ylläpitää hankintasopimuksia ja tuottaa asiakkailleen hankintasopimukseen liittyvää asiantuntijapalvelua. Lisäksi yhtiön tehtävänä on tuottaa asiakkailleen hankintatoimeen liittyviä asiantuntija- ja kehittämispalveluja sekä hankintatiedon käsittely- ja analysointipalveluja ja niihin liittyviä teknisiä ratkaisuja.

Yhtiö toteuttaa hankintasopimuksia ja pui-
tejärjestelyjä siten kuin valtion talousarviosta
annetussa laissa (423/1988) ja sen nojalla
erikseen säädetään tai valtiovarainministeriön
päätöksellä määrätään.

Yhtiö voisi lisäksi osallistua muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden hankintayksiköiden kanssa toteutettaviin yhteishankintoihin sekä harjoittaa muuta julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 22 §:n mukaista yhteistyötä. Tällaisessa yhteistyössä toteutettavan palvelun asiakkaina voivat tapauskohtaisesti olla muutkin kuin

tämän lain 3 §:ssä tarkoitetut hankintayksiköt.

3 §

Asiakkaat

Yhtiön asiakkaita ovat valtionhallinnon virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot. Yhtiön asiakkaita ovat myös eduskunta sekä sen alaisuudessa, valvonnassa ja yhteydessä toimivat yksiköt.

Yhtiön asiakas voi lisäksi olla:

1) julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu julkisoikeudellinen laitos, jos tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö:

a) rahoittaa sitä pääasiallisesti;

b) nimeää sen johdon; taikka

c) nimeää yli puolet sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä;

2) vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 5 §:ssä tarkoitettu hankintayksikkö, joka on Suomen valtion kokonaan omistama; taikka

3) Suomessa toimiva Euroopan unionin erillisvirasto.

3 §

Asiakkaat

Yhtiön asiakkaita ovat valtionhallinnon virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot. Yhtiön asiakkaita ovat myös eduskunta sekä sen alaisuudessa, valvonnassa ja yhteydessä toimivat yksiköt. *Yhtiön asiakkaita ovat lisäksi maakunnat, maakuntien liikelaitokset, maakuntien valtakunnalliset palvelukeskukset ja muut maakuntien hankintayksiköt.*

Yhtiön asiakas voi lisäksi olla:

1) julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu julkisoikeudellinen laitos, jos tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu hankintayksikkö:

a) rahoittaa sitä pääasiallisesti;

b) nimeää sen johdon; taikka

c) nimeää yli puolet sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä;

2) vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 5 §:ssä tarkoitettu hankintayksikkö, joka on Suomen valtion kokonaan omistama; taikka

3) Suomessa toimiva Euroopan unionin erillisvirasto.

5 §

Tiedonsaantioikeus ja tietojen tuottaminen

Lain 3 §:n 1 momentin mukaisten hankintayksiköiden on luovutettava salassapitosäännösten estämättä yhtiölle hankintojen tehokkaan ja taloudellisen toteuttamisen ja tiedon analysoinnin kannalta välttämättömät laskutus-, tilaus- ja toimittajatiedot sekä tiedot hankintamääristä, hinnoista ja suunnitelmista.

Yhtiö voi tuottaa, luovuttaa ja julkaista hankintatietoa käsittävää tietoaineistoa, jos tietoaineiston luovuttaminen ei sen muodostamisessa käytettyjen hakuperusteiden, tietojen määrän, laadun tai sisällön taikka tieto-

aineiston käyttötarkoituksen vuoksi ole vastoin sitä, mitä asiakirjan salassapidosta ja henkilötietojen suojasta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.